

Обговорення та презентація в Інституті Східної Європи нової наукової праці

«Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі. Історико-фотографічне дослідження. - Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2020р.». ©

2 жовтня 2020 року до «Свята Покрови Пресвятої Богородиці» в Інституті Східної Європи (ІСЄ) розпочато наукове обговорення та перша презентація наукової праці з «Польського Архіву», директора Інституту Східної Європи доктора історичних наук, професора, академіка Віктора Ідзя «Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі. Історико-фотографічне дослідження. - Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2020р.».

В науковому обговоренні взяли участь вчені, завідувачі відділами, професори Кафедри українознавства, члени редакційної ради та редколегії наукового журналу «Українознавець» Інституту Східної Європи, гості: українські історики, державознавці та краєзнавці...

На адресу презентації та обговорення наукової праці прийшло привітання від завідувачки відділу «Українсько-польської історії» Інституту Східної Європи, викладачки Вроцлавського університету, що у Польщі, магістра історії, докторантки -доцентки пані Катерини Хоронжук, яка із-за зайнятості та збільшення епідемії корона-вірусу в Польщі не змогла взяти участь в обговоренні та презентації наукової праці директора Інституту Східної Європи доктора історичних наук, професора, академіка Віктора Ідзя «Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі. Історико-фотографічне дослідження. - Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2020р.»...

На презентації під час обговорення, зокрема доктор наук з державного управління, професор Кафедри європейської інтеграції Інституту державного управління Національної Академії державного управління при президенті України, професор відділу «Міжнародної громадянської співпраці» Інституту Східної Європи Василь Пасічник під час обговорення наголосив: «...Наукова праця академіка, віце-президента Академії Наук «Трипільська Цивілізація», академіка Академії Наук Євразії, академіка Академії Наук Вищої Школи України, доктора історичних наук, професора Університету «Львівський Ставропігон», професора Римського університету імені Павла Апостола, професора, завідувача Кафедри українознавства, директора Інституту Східної Європи та головного редактора наукового журналу «Українознавець» Віктора Ідзя «Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі. Історико-фотографічне дослідження. - Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2020р. - 32с.» вперше засобами сучасного історико-фотографічного дослідження робить фактологічний аналіз джерел з «Польського Архіву ІСЄ» в якій в чергове з'ясовує співпрацю Інституту Східної Європи з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі за 2001-2020 роки.

В основі даного історико-фотографічного дослідження покладено наукові експедиції, презентації вчених Інституту Східної Європи в Перемишльському відділі Об'єднання репресованих українців у Польщі які активізували науково-освітню та культурно-християнську співпрацю Інституту Східної Європи з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі в 2001-2020 роках.

Добре, що власне ця історико-фотографічна праця «Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі. Історико-фотографічне дослідження» доповнює ґрунтовне наукове дослідження доктора історичних наук, професора, академіка Віктора Ідзя «До історії однієї могили на Закерзонні» яке вченим напрацьоване в місті Перемишлі в Республіці Польща у продовж 2001- 2003 років...

Добре, що у об'єктиві досліджень задокументовано український історико-державницький рух на Закерзонні, який активно функціонував і розвивався у 1930-1950 роках, а вченим на фахово апробованих архівних документах та використаних наукових працях українських та польських вчених, за аналізом яких аргументовано засуджено геноцид українського народу на Закерзонні як і злочасту «акцію Вісла 1947 року» яку так ретельно історико-фотографічно дослідив директор Інституту Східної Європи доктор історичних наук, професор, академік Віктор Ідзьо...

Наукова проблема що з'ясувалася в праці директора Інституту Східної Європи доктора історичних наук, професора, академіка Віктора Ідзя «Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі. Історико-фотографічне дослідження. - Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2020р.» демонструє і сучасні аспекти сподвижництва українців у Польщі, вшанування українцями в Республіці Польща українських борців які боролися і полягли на Закерзонні в 30-50 роках ХХ століття за волю України...

У висновок виступу наголошу, дане дослідження є надто актуальною для подальшого дослідження як в сучасній Українській державі... так і в Польській Республіці, особливо зараз в час українсько-російської війни...».

Нище подаємо науковий виступ автора...

Віктор Ідзьо

Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у

Польщі. Історико-фотографічне дослідження.

- Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2020р. - 32с. ©

Викладені в праці джерела та фото-документи зібрані та опрацьовані Інститутом Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі, зокрема репресованим ветераном ОУН-

УПА окружним провідником Проводу ОУН, паном Дмитром Богушем - Олексою Снігурем на псевдо «Економ» з яким у співпраці напрацьована наукова монографія «До історії однієї могили на Закерзонні» в якій досліджені проекти бюрократичних рішень, по яких польська влада відмовляла Дмитру Богушу впродовж семи років в постанові пам'ятника на могилі полеглих у бою з відділами НКВС воїнів УПА, організовуючи над ним залякуючі його і українську громадськість Польщі „судилища”, резонанс яких проходив від Любачева, Перемишля до Варшави та Києва, від Нью-Йорка до Львова, штрафуючи його, пенсіонера, обтяжливими штрафами, перед якими не міг оборонитись. Однак, все ж таки, як бачимо із праці «До історії однієї могили на Закерзонні», польській владі, якимось чином, вдалося знайти законні підстави для побудови пам'ятника на братській могилі воїнів УПА, що дає право робити висновки у вірності вибору Дмитром Богушем тактики і методів боротьби за свої національні, релігійні та культурні ідеали як і ідеали християнської моралі та істини, що крізь час вони не померли в нього з поваги до своїх полеглих побратимів, до перезахоронення яких в цій братській могилі він в свій час був безпосередньо причетний.

Отже, як наголошено в монографії «До історії однієї могили на Закерзонні» торжество історичної справедливості у вирішенні проблеми побудови пам'ятника на могилі воїнів Української Повстанської Армії в Верхраті-Монастирі, відбулося внаслідок активної, безкомпромісної, впертої боротьби та аргументованої дискусії з усіма структурами польської влади українця з Перемишля Дмитра Богуша та Об'єднання репресованих українців у Польщі, Об'єднання українців в Польщі, що заставило польську владу прийняти рішення на користь задоволення національних та культурних потреб та відновлення історичної пам'яті і національної самоідентифікації української громадськості в Польщі...

І хоча перший польський державний пам'ятник у Верхраті-Монастирі був підступно знищений невідомими особами???, боротьба Дмитра Богуша-Олекси Снігура не пройшла марно, про що засвідчують фото-документи викладені в дослідженні «Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі. Історико-фотографічне дослідження», яке засобами сучасного історико-фотографічного дослідження зробило фактологічний аналіз джерел, більшість яких під таким кутом зору апробовано вперше...

У висновок виступу наголошу, що з працями «До історії однієї могили на Закерзонні» та «Інститут Східної Європи у співпраці з Перемишльським відділом Об'єднання репресованих українців у Польщі. Історико-фотографічне дослідження» можна познайомитися і на сайті Інституту Східної Європи - www.easterneurope.nethouse.ua.

Список використаних джерел та літератури:

I. Наукові монографії:

1. Віктор Ідзьо. До історії однієї могили на Закерзонні. - Перемишль - Львів “Сполом”, 2003. - 320с.
2. Віктор Ідзьо. Українська Повстанська Армія - згідно аналізу свідчень німецьких та радянських архівних джерел. - Львів “Сполом”, 2005. - 208с.
3. Віктор Ідзьо. Українська Повстанська Армія - згідно аналізу свідчень німецьких та радянських архівних джерел. - Вид.2. - Львів “Сполом”, 2008. - 208с.
4. Віктор Ідзьо. Організація Українських Націоналістів. Українська Повстанська Армія. Українська Головна Визвольна Рада згідно свідчень німецьких та радянських архівів. Наукове видання. - Львів, Видавництво Університету «Львівський Ставропігон», 2016р. - 202с.

II. Наукові брошури:

1. Віктор Ідзьо. Господарська діяльність ОУН за свідченнями Окружного провідника господарики Дмитра Богуша, на псевдо “Економ”. - Львів “Сполом”, 2008. - 48с.
2. Віктор Ідзьо. Спомини з пережитого, спостереженого і заслуханого. - Львів “Сполом”, 2008р.
3. Віктор Ідзьо. Засновник кобзаського мистецтва у повоєнній Польщі - Петро Лахтюк - Пантелеймон Бондарчук, за свідченнями матеріалів газети “Наше Слово”(1961- 2002р.)(Десятиліттю пам'яті присвячується 2001-2011 рр.). - Київ-Москва “Видавництво технічного відділу Українського державного університету в Москві”, 2011р. - 40с.

III. Наукові статті.

1. В.С.Ідзьо. Історія боротьби УПА на Закерзонні та проблема перепоховання полеглих воїнів УПА в Бірчі загиблих в січні 1946 року. Науковий Вісник Українського державного університету. - М., 2004. - Т.V. - С.153 – 154.
2. В.С.Ідзьо. Історія боротьби УПА на Закерзонні та проблема перепоховання полеглих воїнів УПА в Бірчі в січні 1946 року. Науковий Вісник Українського державного університету. - М., 2004. - Т.V. - С.189 - 191.
3. В.Ідзьо. Засновник кобзаського мистецтва у повоєнній Польщі, Петро Лахтюк - Пантелеймон Бондарчук, за свідченнями матеріалів газети “Наше Слово” (1971 - 2002р.). Науковий Вісник Українського державного університету. - М., 2006. - Т.XI. - С.162 - 169.
4. В.Ідзьо. Рецензія на працю Я. Стеха “Пропам'ятна книга українських діячів Перемищини XIX - XX століть”. Перемишль - Львів. Видавництво “Сполом” 2006. Науковий Вісник Українського державного університету. - М., 2007. - Т.XII. - С.187 - 190.

Інститут Східної Європи шукає спонсорів для доопрацювання та перевидання монографії.

Познайомитися з монографією можна у Львівській національній науковій бібліотеці імені Василя Стефаника та на сайті Інституту Східної Європи - www.easterneurope.nethouse.ua

**Інститут Східної Європи
Eastern-European Institute**

Віктор Ідзьо

**Інститут Східної Європи
у співпраці з Перемишльським відділом
Об'єднання репресованих українців у Польщі.
Історико-фотографічне дослідження**

Львів, «Видавництво Інституту Східної Європи», 2020

Інститут Східної Європи
European Institute of Eastern Studies
Вістор Етно
Інститут Східної Європи
у співпраці з Перемиським відділом
Об'єднання репресованих українців у Польщі
Історико-фотографічне дослідження

Інститут Східної Європи
European Institute of Eastern Studies
Вістор Етно
Інститут Східної Європи
у співпраці з Перемиським відділом
Об'єднання репресованих українців у Польщі
Історико-фотографічне дослідження

